

Deres ref.:

Vår ref.:

2005/692- / 2651/2005

Bergen,

30.05.2005

Your ref.:

Our ref.:

Stopp i tobisfisket - rapport fra HI - tilsvar fra Trålerlaget

Havforskningsinstituttet (HI) vil først få takke Sør-Norges trålerlag og lagets medlemmer for stor imøtekommenhet og hjelp til gjennomføring av tobistoktet med F/F "Johan Hjort" i april.

Når det gjelder brevet fra Sør-Norges trålerlag, synes det å være misforståelse med hensyn til i hvor stor grad toktet med F/F "Johan Hjort" er vektlagt i Havforskningsinstituttets råd om å stoppe tobisfisket. Som det ble presisert i notatet "Industritrålfisket i Nordsjøen - sammenbrudd i ett av verdens største fiskeriet", var toktet rettet mot utvikling av en metode for fiskeriuavhengig målinger av tobisbestanden. Rådet om å stoppe tobisfisket er derfor ikke basert på toktet, men derimot på de norske og danske beregningene av kommersielle landingsdata, som tilsier at 2004-årgangen er meget svak. Ubetydelig ekkoloddsregistreringer av tobis under toktet bidro til å understøtte dette.

Data fra toktet ble i tillegg benyttet til å etablere en alders - lengdenøkkel, som så ble sammenholdt med lengdeprøver av landingene for beregning av alderssammensetningen i tobisbestanden. I denne forbindelse er det grunn til å understreke at vi naturligvis er kjent med at det finnes flere arter av tobis (j.fr. pkt. 2), og at det er en rutinemessig sak å skille mellom artene ved opparbeidelse av fiskeprøver. Alders - lengdenøkkel er utelukkende basert på havsil, som er den dominerende arten i tobisfisket. Med utgangspunkt i det meget svake fiskeriet i NØS i 2003 og 2004, var det en forutsetning for et godt

fiskeri at 2004-årgangen er sterk. Alderssammensetningen tilsier dessverre at 2004-årgangen er meget svak.

Vi er litt usikre på hva Sør-Norges trålerlag mener under punkt 3, og vil derfor presisere Havforskningsinstituttets argumentasjon i forbindelse med til at tobis opptrer i stimer når den er oppe av sanden. Problemet med stimfisk er at det er mulig å opprettholde relativt høy effektivitet ved lave bestandsnivåer - finner man første en stim, er det mulig å oppnå gode fangster selv om bestanden er meget svak. Havforskningsinstituttet erkjenner naturligvis at tobis trolig er noe bedre stilt enn annen stimfiske som sild, siden den lever nedgravd i sand stor deler av året.

Et annet problem ved at tobis opptrer som stimfisk, er knyttet til beregning av bestandsstørrelsen. Tobisbestanden beregnes etter den såkalte fangst per enhet innsats metoden. Dersom for eksempel gjennomsnittsfangstene et år er dobbelt så høye som et annet år ved samme fiskeinnsats, vurderes bestanden til å være dobbelt så stor. Problemet er at denne metoden har store svakheter ved lave bestandsnivåer av stimfisk fordi det kan opprettholdes relativt høy effektivitet. Dette innebærer at man overvurderer størrelsen på bestanden når den er på et lavt nivå. Sett på bakgrunn av at ICES har vurdert bestanden til å være markert under Blim (nivået der bestanden har redusert reproduksjonsevne) basert på denne metoden, er situasjonen meget bekymringsfull. Havforskningsinstituttets beregninger og de meget lave landingene i 2005 tilsier at situasjonen for tobis er blitt ytterligere forverret.

Sør-Norges trålerlag trekker fram flere forholdt som grunnlag for å hevde at bestandssituasjonen er bedre enn Havforskningsinstituttets vurdering tilsier. Vi erkjenner at det alltid vil være noe usikkerhet knyttet til bestandsanslag. I forbindelse med tobis er imidlertid resultatene entydige. Tobisbestanden er for tida så liten at det kan få store konsekvenser for framtidig rekruttering. Den kortsiktige gevinsten av å fortsatt beskatte tobis står ikke på noen måte i forhold til risikoen for kollaps i bestanden.

Med vennlig hilsen

Ole Arve Misund
forskningsdirektør

Kopi: Fiskeri og kystdepartementet

Fiskeridirektøren